

BM OKTATÁSI, KÉPZÉSI ÉS
TUDOMÁNSZERVEZÉSI FŐIGAZGATÓSÁG
2094 Nagykovácsi, Nagykovácsi út 3.
Levelezim: 1903 Budapest, Pf.: 314
intézmény megnevezése

Szám: 29130-N744/1/2013.

Jóváhagyom:

Kelt: 2013 év XII. hó 3. nap

Dr. Dános Valér ny. r. vezérőrnagy
BM OKTF főigazgatója

TANANYAG

a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a
személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról szóló
68/2012. (XII. 14.) BM rendelet alapján

Segédfelügyelő

KÉPZÉSÉHEZ

Felterjesztem:

Kelt: Nagykovácsi, 2013 év október hó 31 nap

Dr. Nagy Zoltán r. alezredes
ARSZKI Oktatási Igazgatóhelyettes

Tartalomjegyzék

I. Fejezet: Szakmai ismeretek.....	4
I.1. A tevékenységet meghatározó főbb jogszabályok.....	4
I.2. Az önkormányzati rendészeti szerv és a segédfelügyelő.....	4
I.2.1. Az önkormányzati rendészeti szerv létrehozása, feladatai.....	4
I.2.2. A segédfelügyelő alkalmazásának feltételei.....	5
I.2.3. A segédfelügyelő feladatai.....	5
I.2.4. A segédfelügyelő feladatellátására vonatkozó tilalmak.....	6
I.3. A segédfelügyelő szolgálati igazolványára és vonatkozó rendelkezések.....	6
I.3.1. A segédfelügyelő szolgálati igazolványa és jelvénye.....	6
I.3.2. A szolgálati igazolvány és jelvény bevonása, visszavonása.....	7
Jegyzőkönyv.....	7
Átvételi elismervény.....	7
Dolog.....	8
Épület, létesítmény és egyéb vagyontárgy őrzése, jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása.....	8
Dolog ideiglenes elvétele.....	8
Helyszín biztosítása.....	8
I.5. A kényszerítő eszközökre vonatkozó ismeretek.....	9
I.5.1. A kényszerítő eszközök birtoklásának szabályai.....	9
I.5.2. A testi kényszer alkalmazására vonatkozó ismeretek.....	9
I.5.3. A rendőrbotra vonatkozó ismeretek.....	9
I.5.4. A vegyi eszközre vonatkozó ismeretek.....	9
I.5.5. A szolgálati kutyára vonatkozó ismeretek.....	9
I.6. Jelentéstétel kényszerítő eszközök alkalmazásáról.....	9
I.6.1. A jelentések tartalmi, formai követelményei.....	10
I.7. A közreműködési feladatokra vonatkozó ismeretek.....	10
I.7.1. A segédfelügyelő közreműködése során alkalmazandó alapelvek.....	10
I.7.2. A közreműködési feladatok végrehajtásával kapcsolatos taktikai ajánlások.....	11
II. Fejezet: Jogi ismeretek.....	11
II.1. Büntetőjogi ismeretek.....	11
II.1.1. Büncselekmény fogalma.....	11
II.1.2. Büntetőjog különös részi tényállások.....	12
Lopás.....	12
Segítségnyújtás elmulasztása.....	12
Személyi szabadság megsértése.....	13
Személyes adattal visszaélés.....	13
Bántalmazás hivatalos eljárásban.....	13
Bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában.....	13
Hivatali visszaélés.....	14
Közfeladati helyzettel visszaélés.....	14
Hivatalos személy elleni erőszak.....	15
Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak.....	15
Hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak.....	15
Vesztegetés.....	16
Vesztegetés elfogadása.....	16
Hivatali vesztegetés.....	16
Hivatali vesztegetés elfogadása.....	17
Vesztegetés feljelentésének elmulasztása.....	17
II.1.3. A jogos védelem.....	17

II.1.4. A végszükség	18
II.2. Büntetőeljárás-jogi ismeretek	18
II.2.1. A büntetőeljárás fogalma	18
II.2.2. A büntetőeljárás-jog fogalma	18
II.2.3. A büntetőeljárás-jog célja	18
II.3. Szabálysértési jogi ismeretek.....	19
II.3.1. Szabálysértés fogalma	19
II.3.2. Szabálysértési tényállások	19
A tulajdon elleni szabálysértés	19
Természetvédelmi szabálysértés	20
Köztisztasági szabálysértés	20
III. Fejezet: Kriminológiai ismeretek.....	21
III.1. A helyszínbiztosítás feladatai	21
III.2. A segédfelügyelő közreműködési feladatai a helyszínbiztosítás során.....	21

I. Fejezet: Szakmai ismeretek

A rendészeti feladatokat ellátó személyek jogszabályokban meghatározott tevékenységét, szolgálati feladataik ellátását az önkormányzat alkalmazásában álló önkormányzati segédfelügyelők segíthetik, abban az esetben, ha a rendeletben meghatározott képzésen részt vettek és eredményes vizsgát tettek.

A segédfelügyelők feladataikat a támogatott rendészeti feladatokat ellátó személyek jelenlétében és utasítása szerint látják el, amely során közreműködnek azok tevékenységeinek hatékonyabb, eredményesebb, színvonalasabb ellátásában.

I.1. A tevékenységet meghatározó főbb jogszabályok

1. *Magyarország Alaptörvénye;*
2. *2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről*, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról (**továbbiakban: a Törvény**);
3. 86/2012. (XII. 28.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek és a segédfelügyelők által alkalmazható kényszerítő eszközök igénylésének, átvételének és visszavételének szabályairól, a térítés módjáról, a kényszerítő eszközök típusaira, fajtáira és az alkalmazásukra, valamint a jelentéstétel és a kivizsgálás rendjére vonatkozó részletes szabályokról;
4. 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyönörök képzéséről és vizsgáztatásáról
5. *65/2012. (XII. 13.) BM rendelet az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységét támogató segédfelügyelőről;*
6. *2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól*
7. 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről;
8. 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről;
9. 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról;
10. 1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről, illetve az azt 2014. március 15-én felváltó 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről.

I.2. Az önkormányzati rendészeti szerv és a segédfelügyelő

I.2.1. Az önkormányzati rendészeti szerv létrehozása, feladatai

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 17. § (1) bekezdése alapján a települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat.

Önkormányzati rendészeti szervet hozhat létre:

1. a községi, a városi képviselő-testület,
2. a megyei jogú városi közgyűlés,
3. a fővárosban a fővárosi kerületi képviselő-testület és a közgyűlés.

A rendészeti szerv a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal belső szervezeti egysége.

Az önkormányzati rendészeti szerv tagjaként foglalkoztatható:

1. az önkormányzati természetvédelmi őr,
2. a közterület-felügyelő,
3. a mezőőr,
4. az erdészeti szakszemélyzet,
5. a jogosult erdészeti szakszemélyzet,
6. a halászati őr.

I.2.2. A segédfelügyelő alkalmazásának feltételei

Segédfelügyelő lehet:

1. *az a büntetlen előéletű,*
2. *magyar állampolgár,*
3. *aki a tizennyolcadik életévét betöltötte,*
4. *cselekvőképes,*
5. *a feladata ellátásához előírt képesítési feltételekkel rendelkezik.*

A Törvény 4. § (3) bekezdése ***alapján a segédfelügyelő önálló intézkedési jogosultsággal nem rendelkezik,*** közterületen és külterületen végzett ***munkáját kizárólag a 3. § (2) bekezdésében meghatározott személyek jelenlétében és utasítása szerint végezheti.***

A fent említett személyek a következők:

1. *önkormányzati természetvédelmi őr,*
2. *közterület-felügyelő,*
3. *mezőőr,*
4. *erdészeti szakszemélyzet,*
5. *jogosult erdészeti szakszemélyzet,*
6. *halászati őr.*

I.2.3. A segédfelügyelő feladatai

A segédfelügyelő feladata ellátása során a támogatott ***rendészeti feladatokat ellátó személy utasítására***

1. *megállapítja az ideiglenesen elvett dolog mennyiségét, minőségi állapotát, értékét, azonosítási adatait,*
2. *aláírásra előkészíti az átvételi elismervényt,*
3. *az intézkedés folyamán és a szállítás során gondoskodik az ideiglenesen elvett dolog őrzéséről,*
4. *szükség esetén előkészíti szállításra az ideiglenesen elvett dolgot,*
5. *az ideiglenesen elvett dolog jellegétől és az intézkedés helyétől függően szállítja azt vagy közreműködik a szállításában.*

A segédfelügyelő

1. ***jelzi*** a támogatott rendészeti feladatokat ellátó személynek, ***ha a rendészeti feladatokat ellátó személy által adott utasítás végrehajtása jogszabályba ütközik,***
2. ***köteles megtagadni az utasítás végrehajtását, ha azzal büncselekményt valósítana meg.***

A segédfelügyelő **közreműködik**

1. az önkormányzati rendészeti szerv, illetve a rendészeti feladatokat ellátó személy feladatkörét érintően **az állampolgárok tájékoztatásában,**
2. a rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedéseivel, jelentéstételi kötelezettségével kapcsolatos **jegyzőkönyvek és más iratok előkészítésében,**
3. a védett vagyron őrzésével összefüggésben **épület vagy építmény lezárásában,**
4. dolog ideiglenes elvétele esetén az **elvett dolog őrzésében és szállításában,**
5. rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedése folytán **megsérült személynek történő segítségnyújtásban,**
6. rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedésével kapcsolatos **értesítési kötelezettség teljesítésében, a helyszín biztosításában.**

I.2.4. A segédfelügyelő feladatellátására vonatkozó tilalmak

A segédfelügyelő **önálló intézkedési jogosultsággal nem rendelkezik, így közreműködése nem terjedhet ki az alábbi intézkedésekre:**

1. épület, létesítmény és egyéb vagyontárgy őrzése, jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása,
2. tetten ért személy visszatartása,
3. dolog ideiglenes elvétele,
4. igazoltatás,
5. ruházat, csomag és jármű átvizsgálása, valamint jármű feltartóztatása,
6. a tetten ért személy előállítására, valamint
7. **a nála lévő kényszerítő eszközök alkalmazására:**
  - a) testi kényszer,
  - b) vegyi eszköz,
  - c) rendőrbot,
  - d) szolgálati kutya (amennyiben erre a segédfelügyelő külön vizsgát tett).

A segédfelügyelő a fentiekben említett kényszerítő eszközöket kizárólag önvédelmi célból tarthatja magánál.

I.3. A segédfelügyelő szolgálati igazolványára és vonatkozó rendelkezések

I.3.1. A segédfelügyelő szolgálati igazolványa és jelvénye

A szolgálati igazolványt, valamint a szolgálati jelvényt a segédfelügyelő részére a munkáltató kezdeményezésére a rendőrség állítja ki, illetve adja ki igazgatási szolgáltatási díj ellenében.

A szolgálati igazolvány tartalmazza

1. **a segédfelügyelő**
  - **családi és utónevét,**
  - **fényképét,**
  - **feladatkörét,**
2. **a munkáltató nevét,**
3. **a kibocsátó megnevezését,**
4. **az igazolvány egyedi azonosítóját.**

A segédfelügyelő a feladatai ellátása során mindig köteles szolgálati igazolványát magánál tartani, valamint az önkormányzat által meghatározott formaruhát viselni.

A segédfelügyelőt feladata ellátása során igazolja:

1. formaruhája,
2. a szolgálati igazolványa,
3. a szolgálati jelvénye.

I.3.2. A szolgálati igazolvány és jelvény bevonása, visszavonása

A munkáltató a segédfelügyelő szolgálati igazolványát és szolgálati jelvényét bevonja és a rendőrség tájékoztatásával egyidejűleg a szolgálati igazolványt és a szolgálati jelvényt megküldi, ha a segédfelügyelő jogviszonya megszűnik.

A rendőrség haladéktalanul, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított tizenöt napon belül a szolgálati igazolványt és a szolgálati jelvényt visszavonja, ha

1. a feltételek hiányában vagy törvényben meghatározott okból a segédfelügyelő jogviszonya megszűnt,
2. a szolgálati igazolványban szereplő adatok megváltoztak,
3. az ellenőrzés során a rendőrség megállapítja, hogy a segédfelügyelővel szemben kizáró ok áll fenn.

I.4. A segédfelügyelő közreműködési feladataihoz kapcsolódó általános ismeretek, fogalmak

Jegyzőkönyv

1. A jegyzőkönyv hivatalos irat, amelynek bizonyító ereje van.
2. Feladata, hogy az eseményeket, tényeket, valósághűen, írásban rögzítse.
3. Úgy kell készülnie, hogy hűen tükrözze a tényeket és/vagy elhangzottakat.

Tartalma:

1. Bevezetés:

- a) Hatóság megnevezése
- b) Ügyintéző neve, ügy tárgya, ügyiratszám
- c) A jegyzőkönyv felvételének helye és időpontja
- d) A jelenlévők felsorolása (név, lakcím)
- e) Érintett személyek jogaira, kötelességeire való figyelmeztetés

2. Tárgyalás:

- a) Az ügyre vonatkozó lényeges megállapítások rögzítése

3. Befejezés:

- a) A jegyzőkönyv készítésének helye, időpontja
- b) Érintett személyek oldalankénti aláírása

Átvételi elismervény

- Formanyomtatvány, amely bizonyítja a dolog átvételét.

Tartalma:

1. átadó neve, adatai,
2. átadott dolog azonosítható, felismerhető módon történő leírása. Pld.:
  - ékszer esetén: „aranynak látszó”, „ezüstnek látszó”, gyűrű, medál, nyaklánc, stb., forma, mintázat
  - pénz, bankjegy esetén: darabszám (5 db 20 Ft-os érme, 2 db 100 Ft-os érme), sorozatszám (1 db EA 4564986 sorszámú 500 Ft-os bankjegy)

- egyéb tárgyak esetén: megnevezés, méret, szín, forma
3. átadás időpontja
  4. átadó, átvevő aláírása

Dolog

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény nem tartalmazza a dolog fogalmát, csak a tulajdonjog kapcsán említi: „minden birtokba vehető dolog tulajdonjog tárgya lehet”.

Minden birtokba vehető testi tárgy tulajdonjog tárgya lehet, ebből az következik, hogy dolognak azt a testi tárgyat kell tekinteni, amely birtokba vehető, azaz tényleges uralom alá vonható. A törvény kiterjeszti a dolgok körét azzal, hogy dolognak kell tekinteni a pénzt (mint általános csereértéket), az értékpapírokat (mint valamely jogosultságot megtestesítő okiratot) és a dolog módjára hasznosítható természeti erőket (villamos energia, napfény, szél, víz, atomenergia).

Épület, létesítmény és egyéb vagyontárgy őrzése, jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása

A *rendészeti feladatokat ellátó személy jogosult*, törvényben meghatározott feladataival összefüggő jogellenes cselekmény, szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, valamint a cselekmény folytatásában megakadályozni.

A feladata ellátásakor, az általa védett vagyon őrzése során

1. az érintett épületet vagy építményt lezárhatja,
2. az oda illetéktelenül belépni kívánó személy belépését megakadályozhatja,
3. valamint az illetéktelenül ott tartózkodókat eltávolíthatja.

Dolog ideiglenes elvétele

A *rendészeti feladatokat ellátó személy* feladatának teljesítése során *azt a dolgot, amely* a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény, vagy a büntetőeljárásáról szóló törvény alapján *lefoglalható, bizonyítékként felhasználható, valamint a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgyat a rendőrségnek, a jogosultnak, vagy az eljáró hatóságnak történő átadásig átvételi elismervény ellenében ideiglenesen elveheti.*

A segédfelügyelő közreműködik a rendészeti feladatokat ellátó személy által védett vagyon őrzésével összefüggésben épület vagy építmény lezárásában, valamint a dolog ideiglenes elvétele esetén az elvett dolog őrzésében és szállításában.

Helyszín biztosítása

A helyszínbiztosításra vonatkozó ismereteket a III. fejezet tartalmazza részletesen.

I.5. A kényszerítő eszközökre vonatkozó ismeretek

I.5.1. A kényszerítő eszközök birtoklásának szabályai

A segédfelügyelő ***kizárólag önvédelmi célból***

1. *tarthat magánál vegyi eszközt, rendőrbotot és szolgálati kutyát*, valamint
2. *alkalmazhat testi kényszert*.

I.5.2. A testi kényszer alkalmazására vonatkozó ismeretek

A megtámadott segédfelügyelő önvédelmi célból önvédelmi fogásokat – kar- és csuklófeszítéseket, súlyosabb esetekben, illetve eszközzel történő támadás esetén ütések és rúgásokat – alkalmazhat.

A segédfelügyelő kizárólag önvédelmi célból alkalmazhat testi kényszert.

I.5.3. A rendőrbotra vonatkozó ismeretek

A rendőrbottal ütések, védéseket lehet végrehajtani.

Az ütés elsősorban a támadó végtagra irányuljon, valamint az elsődleges célpontterületekre, ahol elkerülhető a súlyos sérülés okozása.

A segédfelügyelő kizárólag önvédelmi célból tarthat magánál rendőrbotot.

I.5.4. A vegyi eszközre vonatkozó ismeretek

Alkalmazása előtt meg kell győződni arról, hogy a vegyi eszköz szórófejjel előre nézzen. A palack működésbe hozásához a hüvelykujjat célszerű használni.

A palack tartalmát a támadó személy felé, annak szemmagasságába alkalmazzuk.

A segédfelügyelő kizárólag önvédelmi célból tarthat magánál vegyi eszközt.

I.5.5. A szolgálati kutyára vonatkozó ismeretek

Az erre feljogosított **segédfelügyelő** csak

1. az adott feladatra kiképzett,
2. minősítő vizsgával rendelkező,
3. egészséges, ápolat és jó erőnlétű kutyával láthat el szolgálatot.

A segédfelügyelő kizárólag önvédelmi célból tarthat magánál szolgálati kutyát.

I.6. Jelentéstétel kényszerítő eszközök alkalmazásáról

A segédfelügyelő az önvédelmi célból alkalmazott kényszerítő eszközök alkalmazásakor szóban – haladéktalanul, rövid úton – jelentést tesz a munkáltatójának.

A kényszerítő eszköz alkalmazását követően a segédfelügyelő – két napon belül – írásban jelentést készít a munkáltatója részére, a munkáltató az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét kivizsgálja.

I.6.1. A jelentések tartalmi, formai követelményei

Az írásbeli jelentés tartalmazza

- 1. annak a személynek a nevét, akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták;**
- 2. a kényszerítő eszköz**
  - a) alkalmazásának helyszínét,
  - b) alkalmazásának időpontját,
  - c) alkalmazásának időtartamát,
  - d) alkalmazásának okát,
  - e) típusát,
  - f) alkalmazásának rövid leírását;
- 3. a kényszerítő eszköz alkalmazása során okozott sérülés bekövetkezését és leírását, esetleges egészségügyi ellátás esetén a mentőtiszt, vagy orvos nevét, amennyiben elszállították a sérültet, akkor az egészségügyi intézmény megnevezését;**
- 4. amennyiben keletkezett anyagi kár, annak mértékét;**
- 5. mi történt a sérülttel, ellátására történt-e intézkedés, ha nem, ennek mi volt az oka;**
- 6. a támadásra használt eszköz leírását, ha támadás miatt történt a kényszerítő eszköz alkalmazása;**
- 7. a tanúk természetes személyazonosító adatait és lakcímét, valamint**
- 8. az alkalmazást lehetővé tevő valamennyi jogszabályhelyre történő hivatkozást.**

I.7. A közreműködési feladatokra vonatkozó ismeretek

I.7.1. A segédfelügyelő közreműködése során alkalmazandó alapelvek

A segédfelügyelőnek közreműködési feladatai során az alábbi alapelveket célszerű figyelembe venni, és alkalmazni:

- 1. Jogszerűség**

A segédfelügyelő kizárólag a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően láthatja el feladatait.
- 2. Arányosság**

A segédfelügyelőnek olyan módon kell feladatait végrehajtani, hogy az érintett személyekre nézve a legkisebb hátránnyal járjon.
- 3. Szakszerűség**

A segédfelügyelő közreműködési feladatai során a legmegfelelőbb eszközöket, valamint taktikát alkalmazza.
- 4. Objektivitás**

A segédfelügyelő feladatait részrehajlás nélkül hajtsa végre.
- 5. Eredményesség**

Törekedni kell az elérni kívánt cél teljesítésére.
- 6. Biztonságosság**

A segédfelügyelőnek feladatai teljesítése során szem előtt kell tartani a támogatott rendészeti feladatokat ellátó személy, saját maga, illetve más személyek biztonságát.
- 7. Kulturáltság**

Fontos alapelv, hogy a segédfelügyelő közreműködési feladatai során megfelelő magatartást tanúsítson.

I.7.2. A közreműködési feladatok végrehajtásával kapcsolatos taktikai ajánlások

A segédfelügyelő feladatának eredményes végrehajtásában kiemelkedő jelentősége van a megfelelő kommunikációnak (állampolgárok tájékoztatása, megsérült személynek történő segítségnyújtás, stb.).

Ennek érdekében *célszerű betartani az alábbi szabályokat.*

- 1. A segédfelügyelő az állampolgárokkal kapcsolatos feladatok végrehajtását napszaknak megfelelő köszönéssel, valamint az állampolgár nemének és életkorának megfelelő megszólítással kezdi.*
- 2. Közölje nevét, a közreműködés célját.*
- 3. Mutassa fel szolgálati igazolványát.*
- 4. Feladata befejezése után az általános udvariassági formák szerint köszönjön el.*

A közreműködési feladat eredményes végrehajtása, valamint a saját testi épség megóvása szempontjából nagy jelentőséggel bír a segédfelügyelő által felvett testhelyzet, testtartás. A legfőbb cél a stabil helyzet kialakítása.

Ennek érdekében a segédfelügyelőnek a *gyengébb oldali lába van elől, vállszéles haránt terpeszben.*

Ebben a pozícióban:

- 1. jobban ellenáll az esetleges támadásnak, húzó vagy toló mozdulatoknak,*
- 2. csökkent a támadható testfelületet,*
- 3. kevésbé lesznek elérhetőek a sérülékenyebb testrészek.*

A segédfelügyelő saját testi épségének megóvását biztosíthatja a megfelelő távolság kialakításával is. Ezt nevezzük biztonsági távolságnak.

Testhelyzetét úgy célszerű megválasztani, hogy adott esetben a támogatott rendészeti feladatokat ellátó személlyel, valamint az állampolgárokkal is folyamatos szemkontaktusban legyen, azok látóköréből ne kerüljenek ki.

A biztonságos távolság minimum akkora legyen, hogy a segédfelügyelőt a közelében tartózkodó személy egy mozdulattal, lépéssel, ne érje el, ne tudja megütni, megrúgni.

II. Fejezet: Jogi ismeretek

II.1. Büntetőjogi ismeretek

II.1.1. Bűncselekmény fogalma

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény alapján (a továbbiakban: Btk.)

4. § (1) *Bűncselekmény az a szándékosan vagy - ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli - gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli.*

(2) Társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely mások személyét vagy jogait, illetve Magyarország Alaptörvény szerinti társadalmi, gazdasági, állami rendjét sérti vagy veszélyezteti.

5. § A bűncselekmény büntett vagy vétség. Büntett az a szándékosan elkövetett bűncselekmény, amelyre e törvény kétévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetés kiszabását rendeli, minden más bűncselekmény vétség.

II.1.2. Büntetőjog különös részi tényállások

Lopás

370. § (1) *Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa*, lopást követ el.

A lopás elkövetési magatartása az elvétel. Csak olyan dologra lehet elkövetni, ami nem az elkövetőé, még részben sem.

Ha az ellopott dolog értéke nem haladja meg az ötvenezer forintot, akkor az még nem lesz bűncselekmény, csak tulajdon elleni szabálysértés, kivéve, ha az alábbi, törvényben meghatározott módokon követik el:

1. bünszövetségben,
2. közveszély színhelyén,
3. üzletszerűen,
4. dolog elleni erőszakkal – ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik –,
5. zsebtolvajlás útján,
6. egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével,
7. helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül behatolva,
8. hamis vagy lopott kulcs használatával,
9. lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére, vagy
10. erdőben jogellenes fakivágással.

Példa:

- *A villamoson az elkövető észrevétlenül kiveszi a sértett ruházatából a pénztárcáját, és azzal a helyszínről távozik.*
- *A szellőztetés céljából nyitva hagyott ajtón az elkövető észrevétlenül bemegy a lakásba, majd az előszobában lévő rádiómagnót elveszi, és azzal elszalad.*

Ha az ellopott dolog értéke az ötvenezer forintot meghaladja a körülményektől függetlenül bűncselekmény lesz.

Segítségnyújtás elmulasztása

166. § (1) *Aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van*, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A bűncselekmény azzal valósul meg, hogy az elkövető a sértettet, akinek az élete, testi épsége közvetlen veszélyben van, segítség nélkül hagyja.

A tőle elvárhatóság azt jelenti, hogy a törvény mindenkinek egyéni képességei és lehetőségei alapján teszi kötelezővé a segítségnyújtást.

Minimálisan elvárható, hogy aki ilyen személyről tudomást szerez, az legalább segítséget hívjon vagy értesítse a mentőket vagy más hatóságot. Az orvosoktól, mentősöktől, nővérektől ilyen helyzetben akár az életmentés vagy annak megkezdése is elvárható.

Példa:

- *Az elkövető az éjszaka folyamán észleli, hogy egy személy a falu határában részegen fekszik a hóban. Tudatában van, hogy az illető meg is fagyhat reggelre, ennek ellenére az illetőt magára hagyja, nem hív segítséget és nem is szól senkinek róla.*

Személyi szabadság megsértése

194. § (1) *Aki mást személyi szabadságától megfoszt, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

Mindenkit megillet a szabad mozgás, helyváltoztatás, tartózkodási hely megválasztása.

A személyi szabadság megsértése számos formában elkövethető, leggyakoribb valamilyen helyiségbe való bezárás, valahonnan történő távozás megakadályozása.

Példa:

- *Az elkövető szomszédját tréfából bezárja a pincébe, istállóba.*
- *Az elkövető haragosát testi erejét kihasználva nem engedi kimenni a lépcsőházból.*

Személyes adattal visszaélés

219. § (1) Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelmet okozva

a) *jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel, vagy*

b) *az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja,*

vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Csak akkor lesz a fenti magatartások elkövetése bűncselekmény, ha haszonszerzési célból követik el, vagy jelentős érdeksérelmet okoz.

A bűncselekmény elkövetője bárki lehet, aki személyes adatokat kezel.

Adatkezelésnek tekintendő a személyes adatok felvétele, tárolása, feldolgozása.

Példa:

- *Ezt a bűncselekményt követi el az a rendőr, aki kihasználva azt, hogy hozzáfér különböző elektronikus nyilvántartásokhoz, magánnyomozó ismerőseinek különböző személyekről juttatás fejében adatokat továbbít.*

Bántalmazás hivatalos eljárásban

301. § (1) *Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást tetteleg bántalmaz, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

Bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában

302. § (1) *Az a közfeladatot ellátó személy, aki közfeladatának ellátása során mást tetteleg bántalmaz, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

A két bűncselekmény között kizárólag csak annyi a különbség, hogy a bántalmazás hivatalos eljárásban bűncselekmény elkövetője kizárólag hivatalos személy lehet, a bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában bűncselekmény elkövetője pedig a közfeladatot ellátó személy.

Ha a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy jogszerű intézkedése során alkalmaz fizikai kényszert, abban az esetben nem lehet szó bűncselekményről, még akkor sem, ha esetleg sérülése keletkezik az intézkedés alá vontnak.

Példa:

- *Bántalmazás hivatalos eljárásban bűncselekmény valósul meg akkor is, ha például az intézkedő rendőrt az intézkedése során szidalmazni kezdik, családjára sértő kijelentéseket tesznek, ő pedig önuralmát elveszítve az intézkedés alá vontat többször nagy erővel arcon üti.*
- *Bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában bűncselekményét kell megállapítani, ha a polgárőr a közfeladata ellátása során elfogott tolvajt nem adja át a rendőrségnek, hanem e helyett tetteleg bántalmazza, majd elzavarja.*

Hivatali visszaélés

305. § *Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen*

- a) hivatali kötelességét megszegi,*
  - b) hivatali hatáskörét túllépi, vagy*
  - c) hivatali helyzetével egyébként visszaél,*
- büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közfeladati helyzettel visszaélés

306. § *Az a közfeladatot ellátó személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen*

- a) közfeladattal kapcsolatos kötelességét megszegi,*
  - b) közfeladattal kapcsolatos jogkörét túllépi, vagy*
  - c) közfeladati helyzetével egyébként visszaél,*
- büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A két bűncselekmény lényegében csak abban különbözik egymástól, hogy az egyik elkövetője csak hivatalos személy, a másiké pedig csak közfeladatot ellátó személy lehet.

A bűncselekmény során az elkövetők – vagy mások – jogtalan előnyhöz jutnak, vagy másoknak jogtalan hátrányt okoznak.

Az előny vagy a hátrány lehet anyagi természetű, de felmerülhet ezen kívül más, így erkölcsi, személyi természetű előny megszerzése, vagy hátrány okozása is. A jogtalan előny akár a tettesnél, akár más személynél is megjelenhet.

A kötelesség megszegése azt jelenti, hogy nem teljesíti a számára előírt tevékenységet.

A hatáskör túllépése esetén az elkövető olyan tevékenységet fejt ki, amely hatáskörén kívül esik, amelynek végzésére nincs joga.

A helyzettel való egyéb visszaélésnél a tettes a megbízatásához kapcsolódó jogosítványokat rendeltetésükkel ellentétesen, szabályellenesen alkalmazza.

Példa:

- *Hivatali visszaélést valósít meg az a szolgálatot teljesítő rendőr, aki a rablás bűncselekményével gyanúsítható személy kezét a bűncselekményből származó tárgyakat tartalmazó kizárólagos bilincseli, és arra kényszeríti, hogy a kocsit a rendőrség épületébe testi erővel behúzza.*

Hivatalos személy elleni erőszak

310. § (1) *Aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt*

a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,

b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszeríti, vagy

c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz,

büntetés miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A büntetőjogi védelem a hivatalos személyt csak a jogszerű eljárása során illeti meg, amelyhez minden olyan cselekménye hozzátartozik, amelyet feladatai teljesítése során kifejt. Lényeges azonban, hogy az elkövető a hivatalos személy eljárását, a hivatalos személyi minőségét ténylegesen felismerhesse.

A hivatalos személy akadályozásának az olyan magatartás tekinthető, amely gátolja, nehezíti, késlelteti a hivatalos személy jogszerű eljárásának a végrehajtását. A bűncselekmény csak akkor valósul meg, ha az akadályozás erőszakkal vagy fenyegetéssel történik.

A hivatalos személy intézkedésre kényszerítése akkor merül fel, ha az erőszak vagy fenyegetés alkalmas arra, hogy a sértett eljárásával összefüggésben olyan tevékenységet fejtsen ki, amelyre egyébként is jogosult volna.

Hivatalos személy elleni erőszak büntetést valósítja meg az is, aki a hivatalos személyt eljárása alatt, illetve emiatt bántalmazza.

Példa:

- *A tetten ért elkövető szándékosan ellöki a rendőrt, hogy el tudjon menekülni. Bántalmazás alatt a sértett testét érintő erőszakos magatartást értjük.*

Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak

311. § A 310. § szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el.

A közfeladatot ellátó személyek nem hivatalos személyek ugyan, azonban a közösség számára igen fontos feladatot látnak el, ezért indokolt, hogy ugyanolyan elbírálás alá essenek, mint a hivatalos személyek, ha működésük során ellenük irányuló erőszakkal vagy fenyegetéssel véghezvitt bűncselekményeket valósítanak meg velük szemben.

Közfeladatot ellátó személy például a lelkész, a pedagógus, a polgárőr, a mentőszolgálat tagja, tömegközlekedési jármű vezetője is.

Hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak

312. § A 310. § szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt hivatalos személy, külföldi hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen követi el.

A törvény a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatóját is büntetőjogi védelemben részesíti.

Példa:

- *A szolgálatban levő rendőr kérésére a helyszínt biztosító személy elleni erőszakos magatartás a hivatalos személy támogatója elleni erőszak büntetettét valósítja meg.*

Vesztegetés

290. § (1) Aki gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személynek vagy rá tekintettel *másnak azért ad vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje*, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Példa:

- *Ha a vállalkozó annak érdekében, hogy ő kapjon meg egy munkát, pénzt ígér az egyik ügyintézőnek, hogy tüntesse el a konkurens cég pályázatát.*

Vesztegetés elfogadása

291. § (1) Aki gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében *végzett tevékenységével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kéréssel vagy elfogadójával egyetért*, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Példa:

- *Ha a cég ügyintézője keresi meg az egyik pályázót, hogy ugyan nem ő a legesélyesebb a munkára, de megfelelő összeg ellenében elintézi, hogy ő nyerjen.*
- *Akkor is bűncselekményről beszélünk, ha nem adják át neki a kért összeget, hiszen az előny kérése is bűncselekmény.*

A bűncselekmény megállapításához nem szükséges, hogy az előny kérője szabálytalanul járjon el, elegendő, ha megszegi a kötelességét. Ebben az esetben még szigorúbban kell büntetni cselekményéért.

Hivatali vesztegetés

293. § (1) *Aki hivatalos személyt a működésével kapcsolatban neki vagy rá tekintettel másnak adott vagy ígért előnnyel befolyásolni törekszik*, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha az előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje, vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

Példa:

- *Hivatali vesztegetés büntetettét valósítja meg az a terhelt, aki a vele szemben közlekedési szabálysértés miatt intézkedő rendőröknek pénzt ajánl fel azért, hogy tekintsenek el a helyszíni bírság kiszabásától.*

Hivatali vesztegetés elfogadása

294. § (1) *Az a hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban előnyt kér, az előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért,* büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Példa:

- *Ezt a bűncselekményt valósítja meg az a rendőr, aki a szabálysértés miatt intézkedés alá vont gépjárművezetőnek kijelentéseivel félreérthetetlenül tudomására hozza, hogy anyagi előny juttatása fejében hajlandó a feljelentéstől eltekinteni és vezetői engedélyét visszaadni.*

Vesztegetés feljelentésének elmulasztása

297. § (1) *Az a hivatalos személy, aki e minőségében hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy még le nem leplezett vesztegetést vagy vesztegetés elfogadását követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, nem tesz feljelentést,* büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Vesztegetés feljelentésének elmulasztása miatt az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Példa:

- *Ha egy hivatalos személy megtudja, hogy vesztegetés vagy vesztegetés elfogadása bűncselekmény történt, amiről a hatóság még nem tud, akkor arról köteles feljelentést tenni, különben bűncselekményt követ el.*

II.1.3. A jogos védelem

Jogos védelem esetén a jogtalan támadással szemben jogos védekezés áll. A támadás rendszerint erőszakos magatartás, többnyire személy ellen irányul, de javak ellen is irányulhat. *A megtámadott személy akkor jár el jogosan, ha cselekménye a támadás elhárításához szükséges.* A jogellenes cselekmény következményeit a támadónak, azaz a jogellenes magatartást kifejtőnek kell viselnie. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a támadót valamilyen sérelem éri, annak következményeiért a védekező nem tehető felelőssé. Így *nem tehető felelőssé a jogellenes támadást elhárító személy, ha a védekezéssel gondatlanul okoz bármilyen sérelmet, vagy szándékosan okoz kisebb vagy azonos sérelmet.*

A jogos védelem alkalmazása során az elhárító cselekmény vonatkozásában a szükségesség és az arányosság követelményének kell fennállnia, vagyis főszabály szerint *a védekezés mértékének arányban kell állnia a támadás nagyságával.*

A Btk. a súlyos, erőszakos bűncselekmények elleni hatékonyabb fellépés biztosítására a jogos védelmi helyzetet kiszélesíti, és törvényi vélelmet állít fel arra, miszerint *vannak esetek, amikor a jogtalan támadás oly módon történik, hogy a megtámadott joggal feltételezheti, hogy a támadás az élete ellen irányult, és ilyenkor már a jogtalan támadás körülményei megteremtik a lehetőséget a védekezés szükséges mértékének a túllépésére.*

Ezekben az esetekben a bíróságnak nem kell vizsgálnia a szükséges mérték kérdését. A törvény úgy rendelkezik, hogy az a személy, akit éjjel támadnak meg, vagy akire fegyverrel támadnak, alappal gondolhatja, hogy a támadás az élete kioltására irányul, és ennek

megfelelően választhatja meg a védekezés módját. Ezt a feltételezést a támadók számbeli fölénye is megalapozhatja.

Nem büntetendő annak a cselekménye, aki a saját, illetve a mások személye vagy javai elleni jogtalan támadás megelőzése céljából telepített, az élet kioltására nem alkalmas védelmi eszközzel a jogtalan támadónak sérelmet okoz, feltéve, hogy a védekező mindent megtett, ami az adott helyzetben elvárható annak érdekében, hogy az általa telepített védelmi eszköz ne okozzon sérelmet.

Nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

A megtámadott nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől.

A jogos védelem tágabb fogalom az önvédelemnél, mert minden olyan személy, tárgy vagy érdek védelmét magában foglalja, amelyet az állam feladata megvédeni. Jogos védelmi helyzetben a védelmi cselekményt bárki kifejtheti, nem csak a megtámadott.

II.1.4. A végszükség

A végszükség - a jogos védelemmel szemben - két jogilag védett érdeknek az összeütközése, ahol az egyiknek a védelme csak a másiknak a megsértésével lehetséges. Ebből a szempontból a végszükség hasonló a jogos védelemhez. Különbség azonban, hogy míg a jogos védelemnél jogtalan támadással szemben védekeznek valaki, addig *a végszükségben cselekvő személy véletlenül keletkezett, vagy más személy által teremtett veszélyt hárít el. A veszély elhárításának joga mindenkit megillet szükséghelyzetben, valamint gondatlan bűncselekménnyel szemben.*

II.2. Büntetőeljárás-jogi ismeretek

II.2.1. A büntetőeljárás fogalma

Az igazság megállapítására irányuló, a büntetőjogi felelősség eldöntését célzó, hatósági (nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság) és magánszemélyek (sértett, terhelt, védő, stb.) részéről kifejtett tevékenység.

II.2.2. A büntetőeljárás-jog fogalma

Jogilag szabályozott büntetőeljárás, a jogrendszer egyik ága, amely rögzíti a büntetőjogi felelősségre vonás rendjét, a közreműködő hatóságok és magánszemélyek jogait és kötelezettségeit, valamint a jogok érvényesítésének és a kötelezettségek teljesítésének módját és formáját.

II.2.3. A büntetőeljárás-jog célja

A büntetőeljárás szabályozásával, *a törvényességnek megfelelően biztosítsa a bűncselekmények felderítését*, Magyarország büntető törvényeinek alkalmazását.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

Ilyen helyzet akkor állhat elő, ha a segédfelügyelő szolgálaton kívül van, és bűncselekmény elkövetését észleli. Ebben az esetben a büntetőeljárásról szóló törvény alapján, állampolgári jogon foghatja el a bűncselekmény elkövetőjét. Ez egy elvi jogosultság, amely során a konkrét helyzetben mérlegelni kell, hogy az elfogáshoz szükséges feltételek fennállnak-e. Ha nem, akkor célszerűbb jól megfigyelni az elkövetőt (személyleírás, különös ismertető jelek, ruházat stb.), ha gépkocsival volt, annak rendszámát, típusát, színét stb., és a rendőrséget értesíteni.

II.3. Szabálysértési jogi ismeretek

II.3.1. Szabálysértés fogalma

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény alapján.

1. § (1) ***Szabálysértés az az e törvény által büntetni rendelt tevékenység vagy mulasztás, amely veszélyes a társadalomra.***

(2) E törvény alkalmazásában az a tevékenység vagy mulasztás veszélyes a társadalomra, amely a bűncselekményként történő büntetni rendeléshez szükségesnél kisebb fokban sérti vagy veszélyezteti az Alaptörvény szerinti állami, társadalmi vagy gazdasági rendet, a természetes és jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli szervezetek személyét vagy jogait.

II.3.2. Szabálysértési tényállások

A tulajdon elleni szabálysértés

177. § (1) Aki

a) ötvenezer forintot meg nem haladó értékre ***lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot,***

b) ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva, ***csalást, szándékos rongálást,***

c) ötvenezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva ***hűtlen kezelést*** követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.

(2) ***Aki idegen, nem gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja,*** szabálysértést követ el.

(2a) Aki földmérési jelet vagy az államhatár megjelölésére szolgáló jelet elvisz, áthelyez vagy elmozdít, szabálysértést követ el.

(3) Aki a kulturális örökség védett elemeit, a megye-, város-, községhatár vagy a birtokhatár megjelölésére szolgáló hivatalos jelet vagy létesítményt, tömegközlekedési vagy távközlési eszközt, közúti jelzést, parkot vagy ahhoz tartozó felszerelést, természetvédelmi hatósági és tájékoztató táblát vagy egyéb közérdeket szolgáló jelet vagy létesítményt gondatlanul megsemmisít, megrongál, elvisz, áthelyez vagy elmozdít, szabálysértést követ el.

Ezt a szabálysértést akkor kell megállapítani, ha a törvényben meghatározott jogellenes cselekményeket ötvenezer forintot meg nem haladó értékre követik el, és nincs olyan körülmény ami miatt bűncselekménynek kellene nyilvánítani.

Példa:

- *Az elkövető a kocsmában asztalán őrizetlenül hagyott húszezer forint értékű mobiltelefont elloppja.*
- *Az a személy is elköveti ezt a szabálysértést, aki tudja, hogy lopásból származik a telefon, és háromezer forintért az elkövetőtől megveszi.*
- *Ha bolti pénztáros szándékosan rosszul ad vissza a vásárlónak, és így ötezer forinttal megkárosítja, ő is ezt a szabálysértést követi el.*
- *A bolti tolvajokat is emiatt a szabálysértés miatt lehet felelősségre vonni, ha az eltulajdonított érték nem haladja meg az ötvenezer forintot.*

Természetvédelmi szabálysértés

187. § (1) Aki

- a) a természetvédelmi államigazgatási szerv *engedélyéhez vagy szakhatósági hozzájárulásához kötött tevékenységet engedély vagy szakhatósági hozzájárulás nélkül, vagy az engedélytől, szakhatósági hozzájárulástól eltérő módon végez vagy végeztet, vagy bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget,*
- b) *természeti területen* – beleértve a védett természeti területet is – *a természetvédelmi célokkal össze nem egyeztethető tevékenységet folytat, szemetel, a területet más módon szennyezi, tiltott helyen tartózkodik, engedély nélkül tüzet rak,*
- c) *védett élő szervezet egyedét, származékát vagy barlangi képződményt jogellenesen megrongál, elvisz vagy elpusztít, illetve védett vagy fokozottan védett állatfaj egyedét élettevékenységében jelentős mértékben zavar,*
szabálysértést követ el.

Példa:

- *Szabálysértést követ el, aki a védett természeti területre gépjárművével engedély nélkül behajt, ott azzal közlekedik, tekintettel arra, hogy a védett természeti területeken tilos, illetve engedélyhez kötött a járművel történő közlekedés.*

Köztisztasági szabálysértés

196. § (1) Aki

- a) *a közterületen, a közforgalom céljait szolgáló épületben, vagy közforgalmú közlekedési eszközön szemetel, ezeket beszennyezi,*
  - b) a felügyelete alatt lévő *állat által* az a) pontban megjelölt helyen *okozott szennyezés megszüntetéséről nem gondoskodik,*
szabálysértést követ el.
- (2) Aki *települési szilárd vagy folyékony hulladékot a közterületen engedély nélkül lerak, elhelyez, vagy nem a kijelölt lerakóhelyen rak le vagy helyez el,* szabálysértést követ el.
- (4) Az (1) és (3) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

Példa:

- *Az elkövető a boltban vásárolt jégkrémet megeszi, majd ezt követően a papírját a járdára dobja.*

III. Fejezet: Kriminálisztikai ismeretek

III.1. A helyszínbiztosítás feladatai

A helyszínbiztosítás alapvető feladata a bűncselekmények, vagy balesetek helyszínének változatlan állapotban való fenntartása, annak érdekében, hogy a hatósági eljárás sikere biztosítható legyen.

A helyszínbiztosító ez irányú tevékenysége a hatósági helyszíni szemle megkezdéséig a helyszín elváltoztatásának, illetőleg megváltoztatásának megakadályozására szolgál.

A helyszínbiztosítási feladatokat a rendészeti feladatokat ellátó személy hajtja végre, amely nem egyszerű őrzési feladat, hanem sokoldalú, aktív szakmai tevékenység.

III.2. A segédfelügyelő közreműködési feladatai a helyszínbiztosítás során

A segédfelügyelő a rendészeti feladatokat ellátó személy utasítása szerint:

1. tájékozik a helyszínen;
2. *elsősegélyben részesíti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy segítségre szorulnak;*
3. *értesíti a mentőket;*
4. *értesíti a rendőrséget;*
5. *amennyiben a rendészeti feladatokat ellátó személynek az elkövetőt nem sikerült elfogni, visszatartani, megjegyzi annak személyleírását, ruházatát, különös ismertető jeleit, a nála lévő tárgyakat, csomagot, ha gépkocsival távozott, annak rendszámát, típusát, színét;*
6. *a helyszínt eredeti állapotában megőrzi;*
7. *megkéri a tanúkat, hogy a rendőrség kiérkezéséig maradjanak a helyszínen;*
8. közreműködik a helyszínbiztosításról szóló jelentés elkészítésében;
9. *végrehajtott feladatairól jelentést tesz a támogatott rendészeti feladatokat ellátó személynek.*